

تحقیقی

علل کوتاهی قد کودکان در شهر گرگان

دکتر سکینه محمدیان^۱، حمیرا خدام^{۲*}، دکتر محمودرضا نعمت‌اللهی^۳

۱- متخصص کودکان و استادیار گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی گرگان. ۲- عضو هیأت علمی گروه پرستاری بهداشت کودک و خانواده دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی گرگان. ۳- پزشک عمومی، مرکز آموزشی درمانی ۵ آذر گرگان.

چکیده

زمینه و هدف: اگرچه کوتاهی قد در اکثر موارد ناشی از علل فیزیولوژیک می‌باشد، اما ممکن است نشانه‌ای از یک بیماری مهم و قابل درمان نیز باشد. بنابراین تشخیص آن قبل از بسته شدن اپی‌فیز استخوان حائز اهمیت فراوانی است. مطالعه حاضر با هدف تعیین علل کوتاهی قد کودکان در شهر گرگان انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی روی ۱۰۰ کودک ۱۴-۶ ساله کوتاه قد طی سال ۱۳۸۴ صورت گرفت. مشخصات دموگرافیک کودکان، سابقه بیماری‌های کودک و خانواده، سابقه نارسایی و آزمایشات خونی، تست تحریک هورمون رشد، معاینه فیزیکی، گرافی مچ دست و اندکس انحراف معیار برای هر کودک ثبت گردید. داده‌ها پس از کدبندی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-13، آزمون‌های آماری کای‌اسکوئر و تی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: اکثر مبتلایان به کوتاهی قد را دخترها (۶۶ درصد) با میانگین سنی $10/84 \pm 2/25$ سال تشکیل می‌دادند. میانگین سن استخوانی دختران $8/4 \pm 2/32$ سال بود. میانگین سن تقویمی و سن استخوانی پسران به ترتیب $10/79 \pm 2/32$ و $7/89 \pm 2/19$ سال تعیین شد. شایع‌ترین علت کوتاهی قد به ترتیب شامل علل سرشتی (۵۷ درصد)، کمبود هورمون رشد (۳۰ درصد) و علل فامیلیال (۸ درصد) بود. افراد مبتلا به کمبود هورمون رشد به طور معناداری سن استخوانی پایین‌تر و کودکان دچار کوتاهی قد سرشتی میانگین اندکس انحراف استاندارد (SDS) بالاتری داشتند ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که کمبود هورمون رشد از علل مهم و شایع پاتولوژیک کوتاهی قد در کودکان است، لذا توصیه می‌شود، در تمامی اطفال مبتلا به کوتاهی قد پس از رد علت سرشتی و فامیلیال، تست تحریکی هورمون رشد به منظور تشخیص سریع‌تر و درمان به موقع عارضه، قبل از بسته شدن صفحه رشد اپی‌فیزیال انجام شود.

کلیدواژه‌ها: کوتاهی قد، کودک، سن، عامل فامیلیال، عامل سرشتی، کاهش هورمون رشد

* نویسنده مسؤول: حمیرا خدام، پست الکترونیکی: homeira_khodam@yahoo.com

نشانی: گرگان، کیلومتر ۲ جاده گرگان به ساری، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان، گروه پرستاری بهداشت کودک و خانواده

تلفن: ۴۴۲۶۹۰۰ (۰۱۷۱)، نمابر: ۴۴۲۵۱۷۱

وصول مقاله: ۸۶/۵/۲۹، اصلاح نهایی: ۸۷/۵/۱۵، پذیرش مقاله: ۸۷/۵/۱۵